

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21:MJU8y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020. I skrivelsen redovisar regeringen de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser.

I detta yttrande redovisar miljö- och jordbruksutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområden. Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning. Det är emellertid otillfredsställande att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte slutbehandlats, i synnerhet då utskottet vid upprepade tillfällen framfört vikten av att så sker. Det är likaså otillfredsställande att regeringens åtgärdsarbete med anledning av ett antal nyare tillkännagivanden går långsamt. Utskottet finner därför anledning till att ännu en gång påminna regeringen om betydelsen av att den behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsbeslut som tas upp i redogörelsen avser 46 ärenden där miljö- och jordbruksutskottet har beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2020 och där regeringen utfärdat den lagstiftning som riksdagen fattade beslut om. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 51, varav 23 under Miljödepartementet, 27 under Näringsdepartementet och 1 under Kulturdepartementet. Av dessa är 46 inte slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen kan innebära betydande utredningsarbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att de resurser som Regeringskansliet har till sitt förfogande är begränsade och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid.

Utskottet anser emellertid att regeringens arbete med att tillgodose tillkännagivanden inom utskottets ansvarsområden går obefogat långsamt i flera fall. Av de tillkännagivanden som regeringen redovisar som icke slutbehandlade är flera äldre än 10 år och ett 21 år gammalt. Utskottet noterar därutöver att det finns tillkännagivanden som riktades till regeringen mer nyligen men där regeringens åtgärdsarbete går långsamt eller ännu inte påbörjats.

Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen under de senaste åren betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant (t.ex. yttr. 2017/18:MJU4y och 2018/19:MJU5y). Utskottet har även påpekat att det enligt konstitutionsutskottet borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Vidare har konstitutionsutskottet påpekat att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att regeringen redovisar en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21).

I ljuset av det betydande antalet icke slutbehandlade tillkännagivanden inom utskottets ansvarsområden finner utskottet det motiverat att ännu en gång påminna regeringen om vikten av att den dels vidtar tillräckliga åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden, dels gör de ansträngningar som krävs för att undvika onödig tidsåtgång. Utskottet förutsätter att regeringen hörsammar dessa påpekanden inför nästa års redogörelse.

Stockholm den 29 april 2021

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Nina Lundström (L), Staffan Eklöf (SD), Ulrika Heie (C) och Yasmine Eriksson (SD).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M, SD, KD)

Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Magnus Oscarsson (KD), Staffan Eklöf (SD) och Yasmine Eriksson (SD) anför:

Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna står bakom det yttrande som miljö- och jordbruksutskottet har beslutat avge till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020. Vi vill dock anmäla avvikande mening i fråga om ett tillkännagivande som vi menar att regeringen inte efterlever utan tvärtom motarbetar, vilket även kan påverka presumtiva EU-direktiv.

Tillkännagivandet ifråga är från riksmötet 2016/17 där miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2016/17:MJU23 En livsmedelsstrategi för Sverige punkt 37 bl.a. uppmärksammar regeringen på sin åsikt ”att svensk livsmedelsproduktion ska styras av konsumenternas efterfrågan och inte av politiskt bestämda kvantitativa mål för konsumtion och produktion kopplade till specifika produktionsformer” (rskr. 2016/17:338). Regeringen har efter det att beslutet fattades inte bara låtit bli att hörsamma riksdagsmajoritetens ställningstagande, utan också direkt motarbetat det beslut som fattades. Det framgår även av 2021 års regleringsbrev till Statens jordbruksverk. Oss veterligen har regeringen heller inte verkat på EU-nivå i enlighet med riksdagsmajoritetens beslut. Risken finns därmed att regeringens felaktiga agerande får effekter även på presumtiva EU-direktiv.

Regeringens handlande följer inte riksdagsmajoritetens beslut och kan inte försvaras. Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna anmäler därför avvikande mening när det gäller regeringens agerande som redovisas i skrivelse 2020/21:75, kopplat till beslutet i betänkande 2016/17:MJU23 punkt 37 om mål för ekologisk produktion och konsumtion.